

Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis

Studia de Securitate et Educatione Civili V (2015)

ISSN 2082-0917

Tomasz Jan Biedroń

Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie

Przemysław Wywiół

Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie

Instytut Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie (1996–2015)

Początki obecnego Instytutu Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej sięgają roku akademickiego 1973/1974, kiedy to – w związku z rozpoczęciem przez Wyższą Szkołę Pedagogiczną w Krakowie kształcenia w zakresie wychowania obronnego – w strukturze Instytutu Nauk Pedagogicznych powołano do życia Zakład Wychowania Obronnego¹. W 1982 roku, po rozwiązaniu Instytutu Nauk Pedagogicznych, powołano do życia Samodzielny Zakład Pedagogiki z Wychowaniem Obronnym, który już po kilku miesiącach wrócił do poprzedniej nazwy – Zakład Wychowania Obronnego (ZWO)². Samodzielny Zakład Wychowania Obronnego został zlikwidowany w 1991 roku, a w jego miejsce utworzono Zakład Wychowania Obronnego w Katedrze Pedagogiki³. Od roku 1995/1996 siedzibą Wydziału Pedagogicznego, w strukturze którego działał ZWO, stał się budynek przy ul. Ingardena 4. Zmiana wpłynęła korzystnie na poprawę warunków nauczania.

W roku akademickim 1996/1997 pracownicy ZWO prowadzili zajęcia dydaktyczne na studiach stacjonarnych, zaocznych i podyplomowych. Realizowane były pięcioletnie studia magisterskie dzienne pedagogika z wychowaniem obronnym, dwuipółletnie studia magisterskie zaoczne dla oficerów, trzyletnie studia licencjackie oraz studia podyplomowe wychowanie obronne uruchomione rok wcześniej (początkowo dwu-, a od 2004 roku trysemestralne), których, celem było przygotowanie czynnych nauczycieli z tytułem magistra innej specjalności niż przysposobienie

¹ M. Balcerowiak, *Chronologia ważniejszych wydarzeń w działalności Zakładu Wychowania Obronnego WSP w Krakowie w latach 1972–1985*, [w:] *Studia pedagogiczne w zakresie wychowania obronnego w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Krakowie w latach 1973–1985*, red. S. Zabdyński, Wydawnictwo WSP, Kraków 1987, s. 113–114.

² J. Wojtyca, *Kształcenie nauczycieli przysposobienia obronnego w krakowskiej Wyższej Szkole Pedagogicznej i Akademii Pedagogicznej*, „Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis. Studia ad Educationem Defensoriam Pertinentia”, t. 1, 2005, s. 15–16.

³ J. Kuźma, E. Szewczyk, *Katedra Pedagogiki*, [w:] *Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie w latach 1982–1996*, red. Z. Ruta, Wydawnictwo Naukowe WSP, Kraków 1996, s. 128.

obronne jako drugiego przedmiotu. Od roku akademickiego 2001/2002 studiom tym nadano nazwę edukacja dla bezpieczeństwa, a od 2002/2003 – edukacja obronna. Pierwszym kierownikiem Studiów Podyplomowych do końca listopada 2003 roku był dr Ryszard Wroński, a od stycznia 2004 studiami edukacją dla bezpieczeństwa (od listopada 2004 edukacji obronnej, później znowu edukacji dla bezpieczeństwa) kierował dr hab. Tomasz Jan Biedroń, prof. AP. Funkcję tę pełnił do 31 stycznia 2010, po czym przejęła ją dr Klaudia Cenda-Cwer. W tym czasie podjęto starania o zatwierdzenie planu dwuletnich zaocznych studiów magisterskich uzupełniających po licencjacie, które otwarto w roku akademickim 1997/1998. W ZWO zatrudnionych było dziewięć osób, w tym dwóch samodzielnych pracowników: dr hab. Tomasz Jan Biedroń, prof. WSP, doc. dr hab. Sławomir Mazur, czterech adiunktów i trzech wykładowców. Funkcję kierownika ZWO pełnił dr inż. Waldemar Kozaczyński⁴.

W 1997 roku przyjęto do realizacji dwa tematy badań statutowych, na które przyznano skromne środki finansowe z KBN: pierwszy pt. *Realizacja przysposobienia obronnego – obrony cywilnej w szkołach ponadpodstawowych* pod kierunkiem dr. Ryszarda Wrońskiego, drugi: *Ocena zachowań prozdrowotnych młodzieży oraz działalność proekologiczna młodzieży* pod kierunkiem dr. inż. Waldemara Kozaczyńskiego. Doc. dr hab. Sławomir Mazur kontynuował projekt pt. *Ewolucja systemu przygotowania obronnego społeczeństwa*. Prowadzono też badania własne: dr Ryszard Wroński: *Technologia wideo w kształceniu nauczycieli – propozycja modelowa*, dr inż. Waldemar Kozaczyński: *Edukacja ekologiczna młodzieży szkół ponadpodstawowych w województwach Polski Południowo-Wschodniej*, dr hab. Tomasz Jan Biedroń: *Okręg Krakowski Stronnictwa Narodowego i Narodowej Organizacji Wojskowej 1939–1947*, dr Janusz Wojtyca: *Wychowanie obronne młodzieży II Rzeczypospolitej*⁵.

Podjęto prace nad planem nowych pięcioletnich dziennych studiów magisterskich pedagogika ze specjalnościami wychowanie obronne i wychowanie fizyczne. Projekt został opracowany, przedyskutowany i miał być wdrożony w roku akademickim 1999/2000. W rezultacie realizowano dwuletnie zaoczne studia magisterskie we współpracy ze Studium Wychowania Fizycznego i Sportu⁶.

W dniach 29–30 września 1998 roku odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt.: *Edukacja obronna na przełomie wieków*, zorganizowana jako podsumowanie badań statutowych prowadzonych pod kierunkiem dr. Ryszarda Wrońskiego. W „Pracach z Edukacji Obronnej II” jako jeden z tomów Rocznika Naukowo-Dydaktycznego WSP pod red. dr. hab. Tomasza Jana Biedronia, prof. WSP, ukazały się publikacje pracowników Zakładu Wychowania Obronnego.

W lutym 1999 pracę w Zakładzie Wychowania Obronnego podjął dr hab. Bogdan Tarasiuk na stanowisku profesora, który obok dr. hab. Sławomira Mazura i dr.

⁴ W. Kozaczyński, *Sprawozdanie z działalności Zakładu Wychowania Obronnego w roku akademickim 1996/1997*, Instytut Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej (dalej: IBiEO), s. 3.

⁵ Tamże, s. 1–5.

⁶ W. Kozaczyński, *Sprawozdanie z działalności Zakładu Wychowania Obronnego w roku akademickim 1997/1998*, IBiEO, s. 3; W. Kozaczyński, *Zakład Wychowania Obronnego Katedry Pedagogiki – ocena działalności dydaktycznej za I semestr 1997/1998*, IBiEO, s. 1–2.

hab. Tomasza Jana Biedronia, prof. AP, był trzecim samodzielnym pracownikiem. Dr hab. Bogdan Tarasiuk, prof. AP, zajął się, w ramach badań statutowych, problematyką wychowania patriotycznego na przełomie wieków⁷. W roku akademickim 1999/2000 wprowadzone zostały wspomniane pięcioletnie stacjonarne studia magisterskie na kierunku pedagogika, ze specjalnością wychowanie obronne i wychowanie fizyczne. Realizowano dwupółletnie studia magisterskie dla oficerów, dwuletnie magisterskie zaoczne, trzyletnie zaoczne licencjackie. W roku 2001/2002 nie było naboru na te kierunki. Dopiero w następnym roku akademickim nabór przywrócono. Z kolei w roku akademickim 2002/2003 studia ukończyli ostatni absolwenci pięcioletnich studiów stacjonarnych pedagogika ze specjalnością wychowanie obronne oraz dwupółletnich studiów magisterskich dla absolwentów wyższych szkół oficerskich⁸.

W roku akademickim 1999/2000 dr Ryszard Wroński w ramach grantu edukacyjnego MEN kierował studiami podyplomowymi: kreowanie jakości pracy w szkołach. Dr Janusz Wojtycza opublikował skrypt pt. *Organizacja turystyki młodzieży szkolnej*, a w roku następnym kolejne dwie książki: *Przysposobienie wojskowe w odrodzonej Polsce do roku 1926* oraz *Studia i materiały z dziejów przysposobienia wojskowego w Polsce w latach 1918–1926*⁹.

W ramach badań międzynarodowych współpracę z europejskimi uczelniami humanistycznymi podjął doc. dr hab. Sławomir Mazur, który uczestniczył w programach badawczych: „Leonardo da Vinci” nt. organizacji wyższego szkolnictwa zawodowego oraz zasad adaptacji doświadczeń polskich do wzorów UE realizowanego w ramach Université Paris – V; „Sokrates” nt. rozwoju turystyki młodzieżowej dziś i jutro realizowanego wspólnie z Uniwersytetem Batiawella w Bańskiej Bystrzycy; współpracował też z Europejską Izbą Gospodarczą w zakresie modelu organizacyjnego i samofinansowania polskiego szkolnictwa wyższego z upoważnienia V Uniwersytetu w Paryżu, Komisji EEIG w Brukseli, UIE w Polsce¹⁰.

W roku 2000 nastąpiły kolejne zmiany strukturalne. Z dniem 1 września Katedrę Pedagogiki przekształcono w Instytut Nauk o Wychowaniu, natomiast Zakład Wychowania Obronnego w Katedrę Edukacji Obronnej. Od grudnia 2001 roku kierownikiem Katedry został dr hab. Zbigniew Kwiasowski, prof. AP. W KEO zatrudnionych było 12 osób, w tym czterech samodzielnych pracowników nauki, czterech adiunktów, trzech wykładowców i jeden asystent. Od następnego roku akademickiego

⁷ W. Kozaczyński, *Sprawozdanie z działalności naukowo-badawczej Zakładu Wychowania Obronnego Katedry Pedagogiki w roku 1998*, IBiEO, s. 2; W. Kozaczyński, *Sprawozdanie z działalności Zakładu Wychowania Obronnego w roku akademickim 1998/1999*, IBiEO, s. 1–4.

⁸ W. Kozaczyński, *Sprawozdanie z działalności ZWO w roku akademickim 1999/2000*, IBiEO, s. 1–3; J. Wojtycza, *Kształcenie nauczycieli...*, s. 22.

⁹ J. Wojtycza, *Kształcenie nauczycieli...*, s. 22; J. Wojtycza, *Działalność naukowa i dydaktyczna Katedry Edukacji Obronnej Akademii Pedagogicznej/Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w latach 2000–2009*, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia de Securitate et Educatione Civili”, t. 3, 2013, s. 11–12.

¹⁰ Z. Kwiasowski, *Ankieta jednostki naukowej za rok 2001*, IBiEO, s. 5.

2002/2003 pracę w Katedrze Edukacji Obronnej podjął prof. dr hab. Stanisław Sterkowicz z AWF w Krakowie, dzięki któremu można było wprowadzić kierunek ze specjalizacją wychowanie obronne i fizyczne¹¹. W tym samym roku akademickim zakończyli studia ostatni absolwenci stacjonarnych studiów pięcioletnich pedagogika – specjalność wychowanie obronne oraz dwuipółletnich studiów magisterskich dla absolwentów wyższych szkół oficerskich.

Decyzją Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 18 grudnia 2002 roku kierownik Katedry prof. AP dr hab. Zbigniew Kwiasowski został wpisany na listę rzeczoznawców programów nauczania do kwalifikowania do użytku szkolnego podręczników do przysposobienia obronnego oraz do opiniowania programów nauczania przysposobienia obronnego oraz programów ścieżki edukacyjnej obrona cywilna, a także na listę rzeczoznawców podręczników szkolnych wymienionych przedmiotów¹².

Tab. 1. Badania statutowe realizowane w Katedrze Edukacji Obronnej 2000–2009

Zadanie badawcze	Kierownik	Okres
Diagnoza stanu edukacji środowiskowej w Wojsku Polskim	dr inż. Waldemar Kozaczyński	2003–2005
Optimalizacja systemu kształcenia nauczycieli na kierunku studiów pedagogika ze specjalnością wychowanie obronne i fizyczne	dr hab. Zbigniew Kwiasowski, prof. AP	2002–2006
Polska w Unii Europejskiej – wybrane aspekty polityki bezpieczeństwa w działalności edukacyjno-wychowawczej	dr hab. Zbigniew Kwiasowski, prof. AP	2005–2009
Wychowanie patriotyczne na przełomie wieków	dr hab. Bogdan Tarasiuk, prof. AP	2000–2004
Zagadnienia bezpieczeństwa w edukacji szkolnej	dr hab. Zbigniew Kwiasowski, prof. AP	2004–2005

Źródło: Z. Kwiasowski, *Sprawozdanie z działalności KEO w roku akademickim 2001/2002*, IBiEO, s. 1–2;

Z. Kwiasowski, *Sprawozdanie z działalności KEO w roku akademickim 2003/2004*, IBiEO, s. 1

Z dniem 2 listopada 2003 r. Rektor Akademii Pedagogicznej powierzył Katedrze Edukacji Obronnej prowadzenie szkolenia studentów w zakresie przysposobienia obronnego wynikającego z obowiązku służby wojskowej. Kierownik Katedry dr hab. Zbigniew Kwiasowski, prof. AP, objął funkcję Pełnomocnika Rektora AP w Krakowie do spraw szkolenia w zakresie przysposobienia obronnego, kierując w tym zakresie ustawowymi zadaniami edukacyjnymi na rzecz wielu wyższych uczelni Małopolski. W szkoleniu uczestniczyli studenci piętnastu małopolskich uczelni, w tym wszystkich krakowskich uczelni publicznych z wyjątkiem Politechniki Krakowskiej. Razem w latach 2003–2009 przeszkolono 4844 studentów¹³.

Z okazji 30-lecia akademickiego kształcenia nauczycieli przysposobienia obronnego w Akademii Pedagogicznej w Krakowie odbyła się 27 listopada 2003

¹¹ Zarządzenie nr R-9/2000 Rektora Akademii Pedagogicznej im. KEN w Krakowie z dnia 30 VIII 2000 roku w sprawie zmian organizacyjnych w Uczelni; Z. Kwiasowski, *Sprawozdanie z działalności Katedry Edukacji Obronnej w roku akademickim 2001/2002*, IBiEO, s. 5.

¹² Z. Kwiasowski, *Sprawozdanie z działalności Katedry Edukacji Obronnej w roku akademickim 2002/2003*, IBiEO, s. 4.

¹³ J. Wojtycza, *Działalność naukowa...*, s. 14.

roku sesja naukowa, którą zainaugurował rektor prof. dr hab. Michał Śliwa, zaś obradom przewodniczył kierownik Katedry dr hab. prof. AP Zbigniew Kwiasowski. Teksty związane z jubileuszem Katedry zostały opublikowane w Roczniku Naukowym Katedry¹⁴.

Tab. 2. Badania własne realizowane w Katedrze Edukacji Obronnej w latach 2000–2009

Zadanie badawcze	Kierownik	Okres
Aspekty prawne obronności	dr hab. Bogdan Tarasiuk, prof. AP	2004–2007
Aspiracje życiowe młodzieży na progu XXI wieku (na podstawie badań prowadzonych wśród młodzieży Polonii kanadyjskiej i młodzieży polskiej)	dr Jan Ostojki	2004–2007
Bezpieczeństwo człowieka w opinii studentów pedagogiki	dr Roman Krawczyński	2005–2006
Bezpieczeństwo ekologiczne obywateli w społecznościach lokalnych	dr inż. Waldemar Kozaczyński	2003–2006
Bezpieczeństwo narodowe w świadomości studentów	dr hab. Zbigniew Kwiasowski, prof. AP	2004
Bezpieczeństwo szkolne – aspekt edukacyjny	dr hab. Zbigniew Kwiasowski, prof. AP	2008–2009
Edukacja obronna młodzieży wobec problemów współczesnej cywilizacji	dr Wiesław Szot	2005–2006
Kształtowanie umiejętności udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej u dzieci sześć-, siedmioletnich	mgr Pelagia Szybka	2006–2008
Inspiracja doskonalenia i wsparcia samoobrony ochrony ludności i ratownictwa	dr Roman Krawczyński	2003–2004
Kultura zdrowotna studentów i możliwości jej kształtowania w systemie dydaktyczno-wychowawczym	dr Ireneusz Kowalewski	2004–2005
Metody aktywizujące w opinii studentów	dr Janusz Ropski	2005–2006
Monitorowanie i doskonalenie jakości kształcenia na kierunku studiów pedagogika z wychowaniem obronnym Akademii Pedagogicznej w Krakowie	dr Ryszard Wroński	2002
Słownik biograficzny działaczy konspiracyjnego ruchu narodowego (okręg krakowski i rzeszowski) w latach 1939–1956	dr hab. Tomasz Biedroń, prof. AP	2004–2006
Solidarność na Limanowszczyźnie w latach 1980–1989	dr hab. Tomasz Biedroń, prof. AP	2007–2009
Umiejętności społeczne studentów	dr Janusz Ropski	2004
Wartości kształcenia we współczesnej szkole ze szczególnym uwzględnieniem gimnazjum	dr Małgorzata Bereźnicka	2009
Wychowanie patriotyczne w organizacjach młodzieżowych okresu międzywojennego	dr Janusz Wojtycza	2002–2005
Wychowanie w Związku Harcerstwa Polskiego na przestrzeni dziejów	dr Janusz Wojtycza	2006–2007

Źródło: Z. Kwiasowski, *Sprawozdanie z działalności KEO w roku akademickim 2003/2004*, s. 1–2; *2004/2005*, s. 1–2, IBiEO

¹⁴ Z. Kwiasowski, *30 lat Katedry Edukacji Obronnej Akademii Pedagogicznej w Krakowie*, „Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis Studia ad Educationem Defensoriam Pertinentia I” 2005, z. 24, s. 5–7.

W roku akademicki 2003/2004 w Katedrze Edukacji Obronnej pracowali: dr hab. Zbigniew Kwiasowski, prof. AP, prof. dr hab. Stanisław Sterkowicz, dr hab. Tomasz Biedroń, prof. AP, dr hab. Bogdan Tarasiuk, prof. AP, doc. dr hab. Sławomir Mazur, dr Jan Ostojki, dr Janusz Ropski, dr Janusz Wojtycza, mgr Tadeusz Durmała, mgr Roman Krawczyński oraz mgr Pelagia Szybka.

W następnym roku 2004/2005 zmieniono nazwę kierunku dziennych studiów magisterskich z pedagogika wychowania obronnego z wychowaniem fizycznym na pedagogika wychowania obronnego i fizycznego. Powołano studia niestacjonarne I stopnia (licencjackie) o specjalności wychowanie obronne w Kolegium AP w Zamiejscowym Ośrodku Dydaktycznym w Tarnowie¹⁵, gdzie funkcjonowały studia I stopnia pedagogika, edukacja dla bezpieczeństwa i wiedza o społeczeństwie oraz studia podyplomowe edukacja dla bezpieczeństwa od 1 października 2009 roku, pod kierownictwem dr Pelagii Szybki (funkcjonowały do 2011 roku).

W 2004 roku dr Jan Ostojki i dr Janusz Wojtycza pracujący pod kierunkiem dr. hab. Bogdana Tarasiuka, prof. AP, zakończyli badania statutowe nad wychowaniem patriotycznym na przełomie wieków, których podsumowaniem był raport pt. *Patriotyzm w systemie wartości młodego pokolenia*¹⁶.

W następnym roku (2005) doszło do kolejnych zmian organizacyjnych. Od 1 września, na podstawie zarządzenia Rektora AP, Katedrę Edukacji Obronnej wyłączono ze struktury organizacyjnej Instytutu Nauk o Wychowaniu i stała się ona samodzielną jednostką organizacyjną Wydziału Pedagogicznego. W jej skład weszły nowo powołane zakłady: Zakład Wychowania Obronnego i Zakład Bezpieczeństwa Narodowego. Kierownictwo Katedry objął dr hab. Zbigniew Kwiasowski, prof. AP, natomiast kierownikiem Zakładu Wychowania Obronnego został dr hab. Tomasz Jan Biedroń, prof. AP, a Zakładu Bezpieczeństwa Narodowego dr hab. Bogdan Tarasiuk, prof. AP. Pracownikiem sekretariatu Katedry została mgr Katarzyna Pabis, od 1 grudnia 2007 roku mgr Ewelina Rutkowska¹⁷.

W 2005 roku ukazał się zeszyt 24 „Studia ad Educationem Defensoriam Perinentia I” w ramach „Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis” pod red. dr. hab. Tomasza Jana Biedronia, prof. AP, zawierający teksty pracowników Katedry Edukacji Obronnej oraz autorów spoza uczelni. W dniu 17 grudnia 2005 roku KEO zorganizowała V Ogólnopolską Konferencję Naukową nt. *Kształcenie nauczycieli przysposobienia obronnego w polskich uczelniach – stan obecny i perspektywy*¹⁸.

W roku akademickim 2005/2006 i 2006/2007 pracownicy Katedry uczestniczyli w przygotowaniu programów kształcenia na pedagogice i podziale na studia I i II stopnia, a następnie w prowadzeniu zajęć na trysemestralnych kwalifikacyjnych

¹⁵ Z. Kwiasowski, *Sprawozdanie z działalności KEO w roku akademickim 2004/2005*, IBiEO, s. 12–13.

¹⁶ J. Wojtycza, *Działalność naukowa...*, s. 5–16.

¹⁷ Zarządzenie nr R-11/2005 Rektora Akademii Pedagogicznej im. KEN w Krakowie z dnia 30 V 2005 r., IBiEO.

¹⁸ Z. Kwiasowski, *Sprawozdanie z działalności naukowo-badawczej KEO za 2005/2006*, IBiEO, s. 9.

studiach podyplomowych: przysposobienie obronne, finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego i Ministerstwa Edukacji i Nauki (studiami kierował dr Roman Krawczyński¹⁹). W 2006/2007 roku utworzone zostały podyplomowe studia doskonalące bezpieczeństwo publiczne i zarządzanie kryzysowe, funkcjonujące do dzisiaj, przeznaczone dla osób z wykształceniem wyższym, pracowników służb mundurowych i administracji publicznej. Kierownikiem studiów został dr Roman Krawczyński²⁰. W następnym roku akademickim 2007/2008 w miejsce pięcioletnich studiów stacjonarnych na kierunku pedagogika ze specjalnością wychowanie obronne i fizyczne wprowadzono studia stacjonarne I stopnia (trzyletnie) na kierunku pedagogika ze specjalnością wychowanie obronne i fizyczne²¹.

W latach 2005–2007 dr Jan Ostojski prowadził wśród młodzieży Polonii kanadyjskiej i młodzieży polskiej badania nt. aspiracji życiowych młodzieży u progu XXI wieku. W listopadzie 2008 roku w ramach unijnego programu Erasmus dr Małgorzata Bereźnicka prowadziła wykłady na Uniwersytecie w Chester. Jej pobyt w Wielkiej Brytanii zapoczątkował współpracę między uczelniami krakowską i w Chester. W 2009 roku Katedra gościła Anthony'ego Pickforda²².

W roku 2008/2009 nastąpiła zmiana specjalności studiów I stopnia na specjalność wychowanie obronne i wiedza o społeczeństwie. Studia II stopnia pozostały jako studia ze specjalnością wychowanie obronne. Opracowano plany studiów II stopnia na kierunku wychowanie obronne i zarządzanie kryzysowe oraz studiów I stopnia bezpieczeństwo narodowe. Z dniem 30 września 2008 roku odszedł z Katedry prof. dr hab. Stanisław Sterkowicz²³. W marcu 2009 roku zostało utworzone Studenckie Koło Naukowe Edukacji dla Bezpieczeństwa, nad którym od początku pieczę sprawowała dr Małgorzata Bereźnicka, mając do pomocy mgr Magdalenę Szumiec i mgr Łukasza Czekaja. Wchodzący w skład zarządu Koła studenci Andrzej Ziarko i Ewelina Biel zostali po ukończeniu studiów asystentami, pracownikami naukowo-dydaktycznymi Katedry. W 2010 roku do grona opiekunów dołączył także mgr Rafał Kopeć²⁴. Od 2014 roku, w związku z rozszerzeniem zakresu działalności Koła, powiększeniu uległo także grono opiekunów, do którego dołączyli: dr Rafał Klepka, dr Piotr Łubiński, mgr Łukasz Czekaj, mgr Andrzej Ziarko – opiekunowie

¹⁹ Z. Kwiasowski, *Planowana działalność naukowa KEO w 2007 roku*, IBiEO, s. 3; J. Wojtycza, *Działalność naukowa...*, s. 16.

²⁰ J. Wojtycza, *Działalność naukowa...*, s. 16–17.

²¹ Tamże, s. 17.

²² Z. Kwiasowski, *Sprawozdanie z działalności naukowo-badawczej KBiEO za lata 2008–2011*, IBiEO, s. 19.

²³ Z. Kwiasowski, *Sprawozdanie z działalności naukowej KEO w 2007 roku (badania własne)*, IBiEO, s. 3; Z. Kwiasowski, *Planowana działalność naukowa KBiEO w 2008 roku (badania własne)*, IBiEO, s. 9.

²⁴ M. Bereźnicka, M. Rokitowska, *Działalność Studenckiego Koła Naukowego Edukacji dla Bezpieczeństwa, działającego przy Katedrze Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej (2009–2011)*, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia de Securitate et Educatione Civili” II, 2012, z. 109, s. 187–193.

sekcji. Działalność Koła obejmuje zagadnienia z zakresu szeroko pojętego bezpieczeństwa, edukacji dla bezpieczeństwa i edukacji obywatelskiej. Do realizowanych przedsięwzięć zaliczają się m.in. spotkania naukowe, przygotowanie przez studentów artykułów naukowych pod kierunkiem opiekunów, organizacja studenckich konferencji naukowych (2012, 2015), szkolenia z zakresu pierwszej pomocy, akcja edukacyjna „Przedszkolak ratownikiem” (szkolenia z pierwszej pomocy dla przedszkolaków), treningi systemu walki krav maga, treningi strzeleckie, szkolenia taktyczne (praca na mapach, praca z radiem, zielona taktyka), wyprawy górskie, coroczny udział w Dniach Otwartych UP oraz na Festiwalu Nauki²⁵.

Z dniem 1 kwietnia 2009 roku Rektor Uniwersytetu Pedagogicznego zmienił nazwę Katedry Edukacji Obronnej na Katedra Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej. Jej kierownikiem pozostał dr hab. Zbigniew Kwiasowski, prof. UP. W strukturze Katedry znalazły się: Zakład Bezpieczeństwa Narodowego (kierownik prof. dr hab. Bogdan Tarasiuk, prof. UP), Zakład Edukacji dla Bezpieczeństwa (kierownik dr hab. Zbigniew Kwiasowski, prof. UP) i Zakład Wychowania Obywatelskiego (kierownik dr hab. Tomasz Biedroń, prof. UP). W sekretariacie pracowała mgr Ewelina Rutkowska, zaś od 1 października tego roku dołączyła mgr Sylwia Fabiańska²⁶.

Od 1 października 2009 roku podjął pracę na 1/2 etatu w Katedrze Bezpieczeństwa prof. dr hab. Michał Huzarski z Akademii Obrony Narodowej w Warszawie, a po jego odejściu z dniem 30 września 2011 roku rozpoczął pracę na drugim etacie dr hab. Marek Kubiński, prof. UP i AON. W dniach 8–9 października 2009 roku odbyła się w Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie VI Międzynarodowa Konferencja zorganizowana przez Katedrę Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej zatytułowana: *Edukacja dla bezpieczeństwa wobec wyzwań współczesności* pod przewodnictwem dr hab. Zbigniewa Kwiasowskiego, prof. UP. Z dniem 7 listopada 2009 roku jednorazowo uruchomiono Studia Podyplomowe edukacja dla bezpieczeństwa w Rybniku, których kierownikiem był dr Roman Krawczyński (do stycznia 2011 roku).

W roku akademickim 2009/2010 opracowano plany studiów II stopnia z zakresu edukacja dla bezpieczeństwa i wiedza o społeczeństwie oraz utworzono nowy kierunek studiów I stopnia, bezpieczeństwo narodowe, cieszący się dużą popularnością wśród kandydatów. Poszerzono ofertę edukacyjną poprzez zmodyfikowanie programów studiów podyplomowych, dostosowując je do potrzeb rynku pracy²⁷.

W 2010 roku ukazał się kolejny numer rocznika Katedry pod nowym tytułem *Studia de Securitate et Educatione Civili* w ramach „*Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*” pod redakcją Tomasza Jana Biedronia i Zbigniewa Kwiasowskiego. Od 2012 roku zaczął ukazywać się rokrocznie już z powołanym

²⁵ R. Kopeć, *Koło Naukowe*, http://www.ibieo.up.krakow.pl/?page_id=77 [13.03.2015].

²⁶ Zarządzenie nr R-5/2000 Rektora Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie z dnia 11 marca 2009, IBiEO.

²⁷ Z. Kwiasowski, *Sprawozdanie z działalności Katedry Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej za rok 2009/2010*, IBiEO, s. 7–9.

Komitetem Redakcyjnym (red. naczelny Tomasz Jan Biedroń) i Komitetem Naukowym (przewodniczący Zbigniew Kwiasowski). W 2013 roku rocznik publikowany jest w Internecie.

Katedra Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej pod przewodnictwem dr hab. Zbigniewa Kwiasowskiego, prof. UP, zorganizowała 12 czerwca 2012 roku Ogólnopolską Konferencję Naukową pod tytułem: *Wyzwania edukacji obywatelskiej w dobie współczesności*.

W roku akademickim 2012/2013 opracowano i uruchomiono kierunek studiów stacjonarnych I stopnia pedagogika o specjalności edukacja obywatelska w języku polskim i angielskim²⁸.

Od 1 października 2013 roku został zatrudniony w Katedrze Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej dr hab. Zygmunt Kowalczuk, mianowany profesorem UP²⁹.

Na mocy zarządzenia Rektora Uniwersytetu Pedagogicznego z 17 grudnia 2013 roku w sprawie zmian w strukturze organizacyjnej Wydziału Pedagogicznego z dniem 1 stycznia 2014 roku Katedra Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej została przekształcona w Instytut Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej, zaś dotychczasowy kierownik Katedry dr hab. Zbigniew Kwiasowski, prof. UP, został mianowany p.o. (pełnił funkcję prodziekana Wydziału Pedagogicznego) dyrektorem Instytutu, a jego zastępcą została dr Katarzyna Pabis-Cisowska, zastępca kierownika Katedry. Instytut Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej powstał na bazie czterech katedr: Bezpieczeństwa Narodowego, Edukacji dla Bezpieczeństwa, Wychowania Obywatelskiego oraz Technologii i Mediów Edukacyjnych. Kierownikami Katedr zostali mianowani: Bezpieczeństwa Narodowego dr Marek Pietrzyk; Edukacji dla Bezpieczeństwa dr Pelagia Szybka, Wychowania Obywatelskiego dr hab. Tomasz Jan Biedroń, prof. UP, Technologii i Mediów Edukacyjnych dr hab. inż. Janusz Morbitzer, prof. UP. W sekretariacie Instytutu pracowały: mgr Sylwia Fabiańska, mgr Ewelina Rutkowska (na urlopie macierzyńskim) i mgr Magdalena Frączek od maja 2014 roku³⁰.

Zakład Technologii i Mediów Edukacyjnych pod kierunkiem dr. hab. Janusza Morbitzera, prof. UP, otrzymał mały grant na projekt rozwijający współpracę krajów z Grupy Wyszehradzkiej w ramach Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego. 30 września 2014 roku odszedł z Instytutu dr hab. Marek Kubiński, prof. UP, a 1 października zostali przyjęci: prof. dr hab. Olga Wasiuta i dr hab. Jerzy Świeca, prof. UP, co pozwoliło na uruchomienie w roku akademickim 2014/2015 magisterskich studiów II stopnia na kierunku bezpieczeństwo narodowe oraz na

²⁸ Z. Kwiasowski, *Sprawozdanie z działalności naukowo-badawczej Katedry Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej za lata 2012–2013*, IBiEO, s. 6–8.

²⁹ Dr hab. Zygmunt Kowalczuk, prof. UP, odszedł z Instytutu i uczelni 30 września 2015 roku.

³⁰ Zarządzenie nr R/Z.0201-40/2013 Rektora Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie z dnia 17 grudnia 2013 roku; *Sprawozdanie z działalności naukowo-badawczej Katedry Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej/Instytutu Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej za rok akademicki 2013/2014*, IBiEO, s. 1.

reorganizację Instytutu. W Instytucie zatrudnionych było 26 osób w tym na etacie profesora sześciu doktorów habilitowanych na etacie adiunkta 16 doktorów, na etacie asystenta czterech magistrów. Dyrektorem Instytutu Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej pozostał dr hab. Zbigniew Kwiasowski, prof. UP, zastępcami zostali mianowani: dr Katarzyna Pabis-Cisowska i dr Marek Pietrzyk (od 1 października 2014). W skład Instytutu weszło pięć katedr: Katedra Bezpieczeństwa Narodowego pod kierownictwem prof. dr hab. Olgi Wasiuty, Katedra Bezpieczeństwa Społecznego pod kierownictwem dr. hab. Zygmunta Kowalczuka, a od 1 kwietnia 2015 roku dr. hab. Jerzego Świecy, prof. UP, Katedra Edukacji dla Bezpieczeństwa pod kierownictwem dr. Pelagii Szybki, Katedra Wychowania Obywatelskiego pod kierownictwem dr. hab. Tomasza Jana Biedronia, prof. UP, Katedra Kultury Informacyjnej i Zarządzania Informacją pod kierownictwem dr. hab. Hanny Batorowskiej, prof. UP³¹.

Od 2015 roku każda Katedra prowadzi oddzielne zadania badawcze, nad którymi pieczę sprawują kierownicy Katedr:

- Katedra Edukacji dla Bezpieczeństwa – Społeczny i edukacyjny wymiar bezpieczeństwa (dr hab. Zbigniew Kwiasowski, prof. UP),
- Katedra Kultury Informacyjnej i Zarządzania Informacją – Kultura informacyjna w ujęciu interdyscyplinarnym (dr hab. Hanna Batorowska, prof. UP),
- Katedra Wychowania Obywatelskiego – Human security – wybrane aspekty bezpieczeństwa ludzkiego na przestrzeni dziejów (dr hab. Tomasz Jan Biedroń, prof. UP),
- Katedra Bezpieczeństwa Narodowego – Kształtowanie bezpieczeństwa publicznego jako priorytetu funkcjonowania państwa (prof. dr hab. Olga Wasiuta),
- Katedra Bezpieczeństwa Społecznego – Transnarodowe wyzwania globalne w procesie budowy bezpieczeństwa narodowego państwa (dr hab. Jerzy Świeca, prof. UP)³².

Dzięki zatrudnieniu nowych samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych, Instytut nabył uprawnienia do prowadzenia nowego kierunku studiów – od roku akademickiego 2014/2015 uruchomiono stacjonarne i niestacjonarne studia II stopnia na kierunku bezpieczeństwo narodowe, w dwóch specjalnościach: zarządzanie bezpieczeństwem i obronnością oraz zarządzanie kryzysowe w administracji lokalnej. Dr Katarzyna Pabis-Cisowska od 2013 roku współpracuje w ramach Wydziałowego Zespołu ds. Kształtowania Kompetencji Międzykulturowych nad planem uruchomienia nowego kierunku studiów drugiego stopnia, pod roboczą nazwą: pedagogika wielokulturowa i glottodydaktyka³³.

³¹ Z. Kwiasowski, *Sprawozdanie z działalności naukowo-organizacyjnej Instytutu Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej za rok 2014*, IBiEO, s. 1–2.

³² Wniosek o przyznanie środków finansowych na działalność statutową na rok 2015, IBiEO, s. 1–4.

³³ Z. Kwiasowski, *Sprawozdanie z działalności naukowo-badawczej Katedry Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej/Instytutu Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej za rok akademicki 2013/2014*, IBiEO, s. 15.

Tab. 3. Kierunki studiów realizowane przez IBiEO

Kierunek	Specjalność	Poziom	Forma realizacji
Bezpieczeństwo Narodowe		I stopień, licencjat	Studia stacjonarne i niestacjonarne
Pedagogika Edukacja obywatelska	I stopień, licencjat	Studia stacjonarne	
Bezpieczeństwo Narodowe	Zarządzanie bezpieczeństwem i obronnością; Zarządzanie kryzysowe w administracji lokalnej	II stopień, studia uzupełniające magisterskie	Studia stacjonarne i niestacjonarne
Pedagogika	Edukacja dla bezpieczeństwa i wiedza o społeczeństwie	II stopień, studia uzupełniające magisterskie	Studia stacjonarne i niestacjonarne
Pedagogika	Edukacja dla bezpieczeństwa i zarządzanie kryzysowe	II stopień, studia uzupełniające magisterskie	Studia stacjonarne i niestacjonarne
Edukacja dla bezpieczeństwa		Studia podyplomowe	Studia niestacjonarne
Bezpieczeństwo publiczne i zarządzanie kryzysowe		Studia podyplomowe	Studia niestacjonarne

Źródło: IBiEO

Tab. 4. Liczba studentów i słuchaczy KBiEO/IBiEO w latach 2009–2016

Rok akademicki	Studenci studiów stacjonarnych	Studenci studiów niestacjonarnych	Słuchacze studiów podyplomowych	Łączna liczba studentów i słuchaczy
2009/2010	282	239	117	638
2010/2011	373	278	149	800
2011/2012	389	319	44	752
2012/2013	345	400	53	798
2013/2014	315	336	40	696
2014/2015	379	334	55	786
2015/2016	361	253	40	654

Źródło: IBiEO

W kwietniu 2015 roku Studenckie Koło Naukowe Edukacji dla Bezpieczeństwa zorganizowało II Ogólnopolską Konferencję Naukową *Oblicza bezpieczeństwa*, która odbyła się w nurcie interdyscyplinarnych zagrożeń bezpieczeństwa personalnego. Brali w niej udział młodzi naukowcy i studenci reprezentujący ośrodki akademickie z całej Polski (m.in. przedstawiciele Akademii Obrony Narodowej, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Rzeszowskiego, Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego). Sesję plenarną uroczystie otworzył prorektor Uniwersytetu Pedagogicznego ds. Studenckich prof. dr hab. Jan Suchanicz. Wykład inauguracyjny wygłosił dyrektor Instytutu Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej dr hab. Zbigniew Kwiasowski, prof. UP, który podkreślił, że godność

człowieka i jego bezpieczeństwo są kluczowymi wartościami w życiu jednostki i tylko ich poszanowanie daje możliwość pełnego rozwoju. Po sesji plenarnej rozpoczęły się obrady panelowe w sześciu obszarach tematycznych: *Bezpieczeństwo a zagrożenia wojny*, *Bezpieczeństwo personalne: polskie dylematy i doświadczenia*, *Jednostka a bezpieczeństwo*, *Instytucjonalne uwarunkowania bezpieczeństwa*, *Dziecko w świecie zagrożeń*, *Bezpieczeństwo personalne-wyzwania i determinanty*. W czasie konferencji swoje referaty wygłosiło 37 prelegentów reprezentujących różne dyscypliny naukowe: politologię, historię, pedagogikę, psychologię oraz nauki o zdrowiu³⁴.

Pracownicy Instytutu prowadzą poza statutowymi również badania własne (tabela 3), uczestniczą w licznych konferencjach naukowych (tabele 4 i 5), zasiadają w wielu komisjach, komitetach, towarzystwach, stowarzyszeniach, pełniąc w nich różne funkcje (tabela 9). Wchodzą również w skład redakcji czasopism naukowych i popularnonaukowych. Współpracują z uczelniami w wielu krajach (tabela 8), wyjeżdżają za granicę w ramach programu Erasmus (tabela 6) i poza programem Erasmus (tabela 7). Z roku na rok zwiększa się również liczba publikacji pracowników Instytutu zamieszczających swoje artykuły, recenzje, monografie, nie tylko w kraju, ale i poza jego granicami (tabela 10). Dowodzi to o prężności stosunkowo młodej kadry instytutu i mobilności jego pracowników.

W przypadającym w bieżącym roku 70-leciu naszej uczelni Instytut Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej wnosi znaczny wkład w działania naukowe i dydaktyczne, wpisując się na trwałe w rozwój Uniwersytetu Pedagogicznego.

Tab. 5. Badania własne realizowane IBiEO w 2014 roku

Zadanie badawcze	Kierownik	Okres
NSZZ „Solidarność” na Limanowszczyźnie w latach 1980–1989	dr hab. Tomasz Jan Biedroń, prof. UP	2012–2014
Repatriacja. Możliwość wpływu skutków zmian psychologiczno-socjologicznych na społeczeństwo, które powstało na ziemi lubuskiej po 1945 roku	dr hab. Zygmunt Kowalczyk, prof. UP	
Bezpieczeństwo szkoły w nowych czasach	dr hab. Zbigniew Kwiasowski, prof. UP	
Nowa kultura uczenia się w cyfrowym świecie	dr hab. Janusz Morbitzer, prof. UP	
Kultura pedagogiczna rodziców w społeczeństwie informacyjnym	dr Małgorzata Bereźnicka	
Wybrane problemy bezpieczeństwa pozamilitarnego w Europie Środkowo-Wschodniej	dr Magdalena Campion	
Międzynarodowe instrumenty na rzecz bezpieczeństwa i ochrony dzieci	dr Klaudia Cenda-Miedzińska	
Wychowawcze i poznawcze aspekty społeczności sieciowych	dr inż. Bożena Jarosz	
Polski punk w latach 1978–1989 na tle krajów sąsiednich oraz blaski i cienie	dr Remigiusz Kasprzycki	

³⁴ Relacja pisemna Andrzeja Ziarki z 22 maja 2015 roku.

Postrzeganie bezpieczeństwa w szkole w opinii studentów kierunków nauczycielskich	dr Roman Krawczyński	
Broń masowego rażenia w polityce międzynarodowej po rozpadzie bipolarnego podziału świata	dr Rafał Kopec	
Wyzwania prawne związane z współczesnymi konfliktami zbrojnymi o charakterze asymetrycznym	dr Piotr Łubiński	
Funkcjonalność nowych mediów	dr Emilia Musiał	
Problemy bezpieczeństwa kulturowego w dobie współczesności	dr Katarzyna Pabis-Cisowska	
Bezpieczeństwo współczesnej szkoły	dr Marek Pietrzyk	
Kształtowanie umiejętności udzielania pierwszej pomocy u dzieci obowiązkiem rodziny i szkoły	dr Pelagia Szybka	
Doświadczenia Armii Krajowej w tworzeniu nowoczesnej obrony terytorialnej	dr Przemysław Wywiat	
Kreatywność nauczyciela czynnikiem sprzyjającym jakości procesu dydaktycznego	mgr Ewelina Biel	
Edukacja obywatelska w Polsce po 1989 roku	mgr Łukasz Czekaj	
System awansu nauczycieli w kontekście ich rozwoju zawodowego	mgr Magdalena Szumiec	
Bezpieczne place zabaw dla dzieci w XXI wieku	mgr Andrzej Ziarko	

Źródło: Wniosek o przyznanie środków finansowych na działalność statutową w 2014 roku, IBiEO

Tab. 6. Wyjazdy nauczycieli akademickich w ramach programu Erasmus

Rodzaj współpracy	Zakres współpracy	Uczelnia/szkoła/ instytucja, z którą nawiązano współpracę	Nazwisko osoby z instytucji, z którą nawiązano współpracę	Termin
wyjazd nauczycieli akademickich (dr M. Bereźnicka)	przeprowadzenie zajęć	Uniwersytet w Chester		
wyjazd nauczycieli akademickich (dr M. Bereźnicka, dr M. Campion, dr K. Pabis-Cisowska)	przeprowadzenie zajęć	Universitat de Barcelona	Miquel Robert Ph.D	listopad 2012 r.
wyjazd nauczycieli akademickich (dr M. Bereźnicka, dr M. Campion, dr K. Pabis-Cisowska)	przeprowadzenie zajęć	Uniwersytet w Rethymnonie		maj 2013 r.
wyjazd nauczycieli akademickich (dr M. Bereźnicka, dr M. Campion, dr K. Pabis-Cisowska)	przeprowadzenie zajęć	Universitat de Barcelona	Miquel Robert Ph.D	10–17.05.2014 r.

Źródło: IBiEO

Tab. 7. Zagraniczna współpraca poza programem Erasmus

Rodzaj współpracy	Zakres współpracy	Uczelnia/szkoła/ instytucja, z którą nawiązano współpracę	Nazwisko osoby z instytucji, z którą nawiązano współpracę	Program, z którego współpraca została nawiązana	Termin
Publikacja książki	Campion M., Pabis K., Camargo A., Moura A., Tipton T.M.: <i>Changing The World. Social, Cultural and Political Pedagogies in Civic Education</i> , Wydawnictwo WAX Reklama, Kraków – Viana do Castelo – Braga 2013, ss. 358				2013 r.
Przygotowanie <i>Encyclopedia of Information Science and Technology</i> , Third Edition (dr R. Kopeć)	Contributor (autor rozdziału) oraz peer-reviewer	IGI Global (701 E. Chocolate Avenue, Hershey, Pennsylvania 17033-1240, USA)	Mehdi Khosrow-Pour		luty 2014 r.
Wyjazd studentki (Iwona Dydek)		Panepistimio Kritis, Grecja		Erasmus +	15.02–30.06. 2014 r.
Wydział Pedagogiczny UP gościł grupę 10 studentów z Przykarpackiego Narodowego Uniwersytetu im. Wasyla Stefanyka w Iwano-Frankowsku na Ukrainie pod opieką docent Lesii Vysochan	W ramach wizyty studenci z Ukrainy uczestniczyli w zajęciach programowych na Wydziale Pedagogicznym i zwiedzili Kraków. Organizatorem pobytu był dr M. Pietrzyk	Przykarpacki Narodowy Uniwersytet im. Wasyla Stefanyka w Iwano-Frankowsku na Ukrainie	docent Lesia Vysochan	Wymiana studentów w ramach współpracy pomiędzy Uniwersytetem Pedagogicznym im. KEN w Krakowie i Przykarpackim Uniwersytetem Narodowym im. Wasyla Stefanyka w Iwano-Frankowsku (Ukraina)	7–12.04.2014 r.

Wizyta grupy studentów w ramach porozumienia między uczelniami o wymianie studentów	Przygotowanie pokazu pierwszej pomocy dla studentów z Litwy	Lietuvos Edukologijos Universitetas/ Lithuanian University of Eduology	prof. Asta Meskauskien	Porozumienie między uczelniami o wymianie studentów	22.05.2014 r.
Kwerenda biblioteczna (dr P. Łubiński)	Kwerenda biblioteczna	International Institute of Humanitarian Law w San Remo, Włochy	Gian Luca Beruto – koordynator kwerend, Shirley Morren – sekretariat	Badania statutowe	25.08–22.09. 2014 r.
Współpraca z naukowcami (prof. O. Wasiuta)		Uniwersytet Narodowy imienia Iwana Franki, Wydział Historyczny, Lwów, Ukraina	dr. Zoja Baran, prodziekan Wydziału Historycznego		Cały rok
Współpraca z naukowcami (prof. O. Wasiuta)		Uniwersytet Narodowy imienia Iwana Franki, Wydział Stosunków Międzynarodowych, Lwów, Ukraina	prof. Bohdan Hud', Dyrektor Instytutu Integracji Europejskiej Uniwersytetu Narodowego imienia Iwana Franka		Cały rok
Współpraca z naukowcami (prof. O. Wasiuta)	prof. O. Wasiuta – członek Wyspecjalizowanej Rady Naukowej w dziedzinie Nauk Politycznych na Wydziale Stosunków Międzynarodowych i Politologii na Uniwersytecie Państwowym imienia Jurija Fiedkowicza w Czerniowcach na Ukrainie (od kwietnia 2004 roku do czerwca 2008 r.; członek rady redakcyjnej czasopisma naukowego Zielona Bukowyna. Seria: polityka (Czerniowcy), 2004–2008	Czerniowiecki Narodowy Uniwersytet imienia Jurija Fiedkowicza, Wydział Historii, Politologii i Stosunków Międzynarodowych, Katedra Stosunków Międzynarodowych, Czerniowiec, Ukraina	prof. Tamara Marusyk, prorektor ds. nauczania		Cały rok

Współpraca z naukowcami (prof. O. Wasiuta)		Narodowy Uniwersytet Urzędu Skarbowego Państwa Ukrainy, Katedra Filozofii i Politologii, Irpiń, k. Kijowa, Ukraina	dr. Lubow Worobjowa, Kierownik Katedry Filozofii i Politologii		Cały rok
Współpraca z naukowcami (prof. O. Wasiuta)		Państwowy Uniwersytet „Politechnika Lwowska”, Katedra Politologii i Stosunków Międzynarodowych, Lwów, Ukraina	prof. Iryna Turczyn, kierownik Katedry Politologii i Stosunków Międzynarodowych.		Cały rok
Wykłady dla studentów (L. Mueller, J. Horn)	Wykłady dla studentów (dr P. Łubiński)	University of Education Ludwigsburg		Erasmus +	Semestr zimowy 2014/2015
Wykłady dla studentów (K. Dearbhaile, K. Niamh)	Wykłady dla studentów (dr P. Łubiński)	St. Patrick's College		Erasmus +	Semestr zimowy 2014/2015

Źródło: IBiEO

Tab. 8. Współpraca zagraniczna – statystyka jednostki

Liczba państw	Nazwy państw	Liczba współpracy	Rodzaj współpracy	Liczba osób	Nazwiska
1	Ukraina	1	Opieka nad studentami z Ukrainy	3	dr M. Pietrzyk
		5	Współpraca z naukowcami	5	prof. O. Wasiuta
1	Litwa	2	Wizyta studentów i kadry – opieka nad gośćmi	3	mgr A. Ziarko, mgr E. Biel, mgr M. Szumiec
1	Litwa	1	Wyjazd studentów IBiEO w ramach Wydziału Pedagogicznego z opiekunem	5	dr K. Pabis-Cisowska
1	Włochy	1	Kwerenda biblioteczna	1	dr P. Łubiński
1	USA	1	Przygotowanie <i>Encyclopedia of Information Science and Technology</i> , Third Edition	1	dr R. Kopeć
1	Hiszpania	2	Wyjazd nauczycieli	3	dr M. Bereźnicka dr M. Campion dr K. Pabis-Cisowska
1	Grecja	1	Wyjazd nauczycieli	3	dr M. Bereźnicka dr M. Campion dr K. Pabis-Cisowska
1	Wielka Brytania	1	Wyjazd nauczycieli	1	dr M. Bereźnicka
1	Grecja	1	Wyjazd studentki	1	I. Dydek
2	Niemcy Irlandia	2	Wykłady dla studentów	4	dr P. Łubiński

Tab. 9. Członkostwo w stowarzyszeniach i organizacjach

Pracownik IBiEO	Nazwa stowarzyszenia, organizacji
dr hab. Z. Kwiasowski, prof. UP	członek Senackiej Komisji ds. Nauki, członek Komisji Nauk Pedagogicznych PAN Oddział w Krakowie na kadencję 2011–2014 przewodniczący Komisji ds. Upowszechniania Międzynarodowego Prawa Humanitarnego Małopolskiego Zarządu PCK w Krakowie rzecznik merytoryczno-dydaktyczny MEN do kwalifikowania do użytku szkolnego podręczników do przysposobienia obronnego i Edukacji dla bezpieczeństwa rzecznik merytoryczno-dydaktyczny MEN do opiniowania programów nauczania przysposobienia obronnego i edukacji dla bezpieczeństwa oraz programów ścieżki edukacyjnej obrona cywilna
dr hab. Z. Kowalczyk, prof. UP	członek Polskiego Towarzystwa Historycznego członek Związku Literatów Polskich członek Rady Wydawniczej Wydawnictwa „Petrus” członek Stowarzyszenia Twórców i Animatorów Kultury członek Związku Nauczycielstwa Polskiego
dr hab. T. Biedroń, prof. UP	członek Polskiego Towarzystwa Historycznego Kraków stały współpracownik Almanachu Ziemi Limanowskiej

dr hab. J. Morbitzer, prof. UP (do 30.09. 2014 r.)	członek Rady ds. Informatyzacji Edukacji (od 2012 r., wcześniej funkcjonująca jako Rada ds. Edukacji Informatycznej i Medialnej – od 2004 r.) członek rady naukowej serii wydawniczej „Kościół i nowe media” (od 2010 r.) członek Komisji Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk, Oddział w Krakowie (od 2011 r.) członek Komitetu Rozwoju Edukacji Narodowej PAN (od 2012 r.) recenzent czasopisma „Wychowanie na co dzień” recenzent MNiSW w zakresie tematyki nowych mediów członek Komitetu Honorowego Szerokiego Porozumienia na rzecz Umiejętności Cyfrowych senator w Małopolskiej Wyższej Szkole Ekonomicznej w Tarnowie
prof. dr hab. O. Wasiuta (od 01.09.2014 r.)	członek Rady Naukowej uprawnionej do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie Nauk Humanistycznych z zakresu Pedagogiki (2007–2014) członek Rady Naukowej uprawnionej do nadawania stopnia naukowego doktora w dziedzinie Nauk Humanistycznych z zakresu Nauk o Polityce (2010–2014) członek Rady Programowej „Forum Politologiczne”, Instytut Nauk Politycznych Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie (2003–2014) członek Rady Naukowej czasopisma naukowego „Warmińsko-Mazurski Kwartalnik Naukowy” w Wyższej Szkole Informatyki i Ekonomii TWP w Olsztynie (2011–2013) członek Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych, Zastępca Prezesa Oddziału Olsztyńskiego PTNP
dr M. Bereźnicka	członek Ludowego Towarzystwa Naukowo Kulturalnego, Oddział w Krakowie
dr M. Campion	członek polsko-ukraińskiej grupy odpowiedzialnej za popularyzowanie badań naukowych w dziedzinie stosunków międzynarodowych w Kijow Institute of Business & Technology, Ukraina (od 2011 r.)
dr K. Cenda-Miedzińska	członek Stowarzyszenia Współpracy Polsko-Afgańskiej HAMKARI członek komitetu redakcyjnego Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis, Studia de Securitate et Educatione Civili I, Wydawnictwo Naukowe UP
dr inż. B. Jarosz	członek Obywatelskiego Komitetu Ratowania Krakowa
dr R. Kasprzycki	współpraca z Muzeum Armii Krajowej w Krakowie współpraca z Narodowym Centrum Kultury w Warszawie w ramach programu „Europejska Sieć Pamięć i Solidarność”
dr R. Klepka	członek Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych
dr R. Kopeć	członek Polskiego Towarzystwa Geopolitycznego
dr P. Łubiński	członek Komisji ds. Upowszechniania Międzynarodowego Prawa Humanitarnego Polskiego Czerwonego Krzyża
dr J. Ostojki (do 30.09.2014 r.)	członek Polskiego Towarzystwa Socjologicznego (od 1998 r.)
dr K. Pabis-Cisowska	sekretarz Komitetu Opieki nad Zabytkami Kultury Żydowskiej przy Towarzystwie Miłośników Historii i Zabytków Krakowa członek Rady Muzeum przy Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola współpraca z Żydowskim Muzeum Galicja (od 2012 r.)
dr E. Sadowska- -Wieciech	członek Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych
dr P. Skorut	członek Wojewódzkiego Komitetu Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa przy Wojewodzie Małopolskim prezes Towarzystwa im. Józefa Piłsudskiego w Krakowie

dr P. Szybka	współpraca z Polską Radą Resuscytacji
dr P. Wywiat	członek Komitetu Opieki nad Kopcem Józefa Piłsudskiego przy Towarzystwie Miłośników Historii Zabytków Krakowa członek Związku Piłsudczyków członek Komendy Marszu Szlakiem Pierwszej Kompanii Kadrowej (oficer wychowawczy, 2013–2014) członek Stowarzyszenia ObronaNarodowa.pl Ruch na rzecz Obrony Terytorialnej członek Wydziału Naukowo-Badawczego Związku Strzeleckiego „Strzelec” Organizacja Społeczno-Wychowawcza członek Komisji ds. Upowszechniania Międzynarodowego Prawa Humanitarnego Polskiego Czerwonego Krzyża
mgr Ł. Czekaj	członek Komisji ds. Upowszechniania Międzynarodowego Prawa Humanitarnego Polskiego Czerwonego Krzyża
mgr M. Szumiec	członek Wojewódzkiego Zespołu Koordynującego ds. realizacji na terenie województwa małopolskiego Rządowego programu na lata 2014–2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła”
mgr E. Włodarczyk	członek Komisji ds. Upowszechniania Międzynarodowego Prawa Humanitarnego Polskiego Czerwonego Krzyża członek Wojewódzkiej Komisji Konkursowej Ogólnopolskiego Konkursu Historycznego „Losy żołnierza i dzieje oręża polskiego”
mgr A. Ziarko	opiekun licealnego koła naukowego „Ratownicy V LO” przy V LO im. A. Witkowskiego wolontariusz „Caritas” Archidiecezji Krakowskiej

Źródło: IBiEO

Tab. 10. Liczba publikacji pracowników KBiEO-IBiEO

Nazwa	Ilość w roku akademickim 2013/2014	Ilość w roku akademickim 2012/2013	Ilość w roku akademickim 2011/2012
Monografie	3	–	–
Wydawnictwa źródłowe	3	–	–
Redakcja naukowa lub współredakcja monografii, prac zbiorowych, podręczników	4	3	7
Rozdział w monografii lub podręczniku w języku angielskim	6	–	–
Rozdział w monografii lub podręczniku w języku polskim	25	13	19
Artykuły w języku angielskim	5	–	–
Artykuły w czasopiśmie polskich	15	–	2
Sprawozdania, recenzje	9	2	1
Razem	70	18	29

Źródło: IBiEO

Bibliografia

Źródła drukowane

Kozaczyński W., *Sprawozdanie z działalności Zakładu Wychowania Obronnego w roku akademickim 1996/1997*, IBiEO.

- Kozaczyński W., *Sprawozdanie z działalności naukowo-badawczej Zakładu Wychowania Obronnego Katedry Pedagogiki w roku 1998*, IBiEO.
- Kozaczyński W., *Sprawozdanie z działalności Zakładu Wychowania Obronnego w roku akademickim 1997/1998*, IBiEO.
- Kozaczyński W., *Zakład Wychowania Obronnego Katedry Pedagogiki – ocena działalności dydaktycznej za I semestr 1997/1998*.
- Kozaczyński W., *Sprawozdanie z działalności Zakładu Wychowania Obronnego w roku akademickim 1998/1999*, IBiEO.
- Kozaczyński W., *Sprawozdanie z działalności ZWO w roku akademickim 1999/2000*, IBiEO.
- Kwiasowski Z., *Ankieta jednostki naukowej za rok 2001*, IBiEO.
- Kwiasowski Z., *Planowana działalność naukowa KEO w 2007 roku*.
- Kwiasowski Z., *Planowana działalność naukowa KBiEO w 2008 roku (badania własne)*, IBiEO.
- Kwiasowski Z., *Sprawozdanie z działalności Katedry Edukacji Obronnej w roku akademickim 2001/2002*, IBiEO.
- Kwiasowski Z., *Sprawozdanie z działalności Katedry Edukacji Obronnej w roku akademickim 2002/2003*, IBiEO.
- Kwiasowski Z., *Sprawozdanie z działalności KEO w roku akademickim 2004/2005*, IBiEO.
- Kwiasowski Z., *Sprawozdanie z działalności naukowo-badawczej KEO za 2005/2006*, IBiEO.
- Kwiasowski Z., *Sprawozdanie z działalności naukowo-badawczej KBiEO za lata 2008–2011*, IBiEO.
- Kwiasowski Z., *Sprawozdanie z działalności naukowej KEO w 2007 roku (badania własne)*, IBiEO.
- Kwiasowski Z., *Sprawozdanie z działalności Katedry Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej za rok 2009/2010*, IBiEO.
- Kwiasowski Z., *Sprawozdanie z działalności naukowo-badawczej Katedry Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej za lata 2012–2013*, IBiEO.
- Kwiasowski Z., *Sprawozdanie z działalności naukowo-badawczej Katedry Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej/Instytutu Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej za rok akademicki 2013/2014*, IBiEO.
- Kwiasowski Z., *Sprawozdanie z działalności naukowo-organizacyjnej Instytutu Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej za rok 2014*, IBiEO.
- Kwiasowski Z., *Sprawozdanie z działalności naukowo-badawczej Katedry Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej/Instytutu Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej za rok akademicki 2013/2014*, IBiEO.
- Wniosek o przyznanie środków finansowych na działalność statutową na rok 2015, IBiEO.
- Zarządzenie nr R-9/2000 Rektora Akademii Pedagogicznej im. KEN w Krakowie z dnia 30 VIII 2000 roku w sprawie zmian organizacyjnych w Uczelni, IBiEO.
- Zarządzenie nr R-11/2005 Rektora Akademii Pedagogicznej im. KEN w Krakowie z dnia 30 V 2005, IBiEO.
- Zarządzenie nr n-5/2000 Rektora Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie z dnia 11 marca 2009, IBiEO.
- Zarządzenie nr R/Z.0201-40/2013 Rektora Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie z dnia 17 grudnia 2013 roku.

Relacje pisemne

Relacja pisemna Andrzeja Ziarko z 22 maja 2015 roku.

Opracowania

Balcerowiak M., *Chronologia ważniejszych wydarzeń w działalności Zakładu Wychowania Obronnego WSP w Krakowie w latach 1972–1985*, [w:] *Studia pedagogiczne w zakresie*

- wychowania obronnego w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Krakowie w latach 1973–1985, red. S. Zabdyński, Wydawnictwo WSP, Kraków 1987.
- Bereźnicka M., Rokitowska M., *Działalność Studenckiego Koła Naukowego Edukacji dla Bezpieczeństwa, działającego przy Katedrze Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej (2009–2011)*, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia de Securitate et Educatione Civili” II, 2012, z. 109.
- Kuźma J., Szewczyk E., *Katedra Pedagogiki*, [w:] *Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie w latach 1982–1996*, red. Z. Ruta, Wydawnictwo Naukowe WSP, Kraków 1996.
- Kwiasowski Z., *30 lat Katedry Edukacji Obronnej Akademii Pedagogicznej w Krakowie*, „Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis. Studia ad Educationem Defensoriam Pertinentia” I, 2005, z. 24.
- Wojtycza J., *Działalność naukowa i dydaktyczna Katedry Edukacji Obronnej Akademii Pedagogicznej Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w latach 2000–2009*, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia de Securitate et Educatione Civili”, t. 3, 2013.
- J. Wojtycza, *Kształcenie nauczycieli przysposobienia obronnego w krakowskiej Wyższej Szkole Pedagogicznej i Akademii Pedagogicznej*, „Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis. Studia ad Educationem Defensoriam Pertinentia”, t. 1, 2005.

Netografia

Kopeć R., *Koło Naukowe*, http://www.ibieo.up.krakow.pl/?page_id=77 [13.03.2015].

Institute of Security and Civic Education at Pedagogical University in Cracow (1996–2015)

Abstract

The article presents the history of the Institute of Security and Citizenship Education of the Pedagogical University in Cracow and the pre-existing units in the years 1996–2015. It presents changes in its organizational structure and discusses fields of study carried out in the unit. It also presents the achievements and scientific interests of employees.

Słowa kluczowe: Zakład Wychowania Obronnego, Katedra Edukacji Obywatelskiej, Katedra Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej, Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie

Keywords: Section of Defence Education, Department of Civic Education, Institute Security and Civic Education, Pedagogical University in Cracow

Tomasz Jan Biedroń

dr hab., prof. Uniwersytetu Pedagogicznego, historyk, politolog, kierownik Katedry Wychowania Obywatelskiego w Instytucie Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie

Przemysław Wywiół

dr historii, adiunkt w Instytucie Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie